

Pripomienky SR – Zmena implementačného nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 a Kódexu najlepšej praxe na uskutočňovanie konaní vo veci kontroly štátnej pomoci

Všeobecne:

V prvom rade by sme radi poďakovali Komisii za prípravu dokumentov, zmeny implementačného nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 a Kódexu najlepšej praxe na uskutočňovanie konaní vo veci kontroly štátnej pomoci.

V zmysle predložených dokumentov je cieľom zmien riešiť zistenia výboru pre dodržiavanie pravidiel podľa Aarhuského dohovoru (ACCC) týkajúce sa prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súvislosti s rozhodnutiami EÚ o štátnej pomoci (vec ACCC/C/2015/128) vytvorením mechanizmu vnútorného preskúmania pre verejnosť na napadnutie rozhodnutí o štátnej pomoci za určitých podmienok.

Dovoľujeme si uviesť, že súčasné smerovanie politiky hospodárskej súťaže je zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti EÚ a v tomto smere na zjednodušovanie pravidiel štátnej pomoci a urýchlenie investičných procesov pre duálnu transformáciu. Potrebu zjednodušovania pravidiel štátnej pomoci podporili aj závery Európskej rady ku kohézii a budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2027.

Na základe druhého piliera Aarhuského dohovoru sú práva účasti verejnosti na rozhodovacom procese zabezpečované na národnej úrovni v Slovenskej republike pri viacerých konaniach. Účasť verejnosti na rozhodovacom procese je upravená smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/35/ES, ktorá bola transponovaná do zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a tiež do zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v znení neskorších predpisov. Účasť verejnosti na rozhodovacom procese pri poskytovaní štátnej pomoci, resp. pri hodnotení vplyvu príslušnej investície na životné prostredie prebieha v súčasnosti pred realizáciou investície a vnútroštátne opatrenie, ktoré posudzujú vplyv investície na životné prostredie je tak prijímané ex ante.

V kontexte predložených dokumentov **vzniká obava, že nové pravidlá vytvoria dodatočnú administratívnu záťaž a narušenie princípov právnej istoty**, keďže preskúmanie rozhodnutí Komisie o schválení štátnej pomoci podľa článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ zo strany mimovládnych organizácií by malo prebiehať ex post avšak zároveň bude vyžadované potvrdenie súladu s právom Únie v oblasti životného prostredia na základe doplnenia všeobecného notifikačného formulára ex ante.

Zmena implementačného nariadenia Rady (EÚ) č. 794/2004

Cieľom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k nariadeniu Komisie (ES) č. 794/2004 je okrem iného zaviesť otázku vo všeobecnom notifikačnom formulári v rámci bodu 6.8., ktorou sa od členských štátov požaduje, aby potvrdili, že ani činnosť, ktorá je predmetom štátnej pomoci, ani žiadne aspekty notifikovaného opatrenia štátnej pomoci, ktoré sú neoddeliteľne spojené s predmetom pomoci, nie sú v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

Dovoľujeme si uviesť, že uvedená formulácia bodu 6.8. formulára je veľmi všeobecná, nejasná a zmätočná. V rámci formulácie nie je zrejmý výklad pojmu „..... neoddeliteľne spojené s predmetom pomoci.....“. V tomto smere môže byť de facto každá činnosť alebo aspekt notifikovaného opatrenia štátnej pomoci, bez ohľadu na odvetvie alebo podporenú činnosť žiadateľa, dotknutý ustanoveniami

práva Únie v oblasti životného prostredia. Uvítali by sme bližšie vysvetlenie pojmu „neoddeliteľne spojené s predmetom pomoci“ a zároveň doplnenie odkazu na právo Únie v oblasti životného prostredia, ktorého rozpor sa namieta.

Vo vzťahu k bodu 6.8. všeobecného notifikačného formulára ďalej uvádzame, že v rámci odpovede sa vyžaduje odpoveď áno alebo nie. Vo vzťahu k možnostiam odpovedí nie je zrejmé, či v prípade označenia odpovede „nie“ už nebude možné postúpiť formulár na ďalšie konanie do Komisie, t. j. či pôjde o povinné pole pre vyplnenie a možné označenie len odpovede „áno“. Uvítali by sme uvedenie aj textového poľa k bodu 6.8. všeobecného notifikačného formulára pre uvedenie vysvetlení členského štátu v prípade, ak označí odpoveď „nie“.

V súvislosti so zmenou a doplnením notifikačných formulárov si zároveň dovoľujeme požiadať aj o úpravu elektronických formulárov v systéme SANI2 tak, aby zodpovedali konečnému zneniu formulárov po prijatí príslušných zmien a bolo možné bezproblémovo zadať všetky údaje elektronicky do uvedeného systému pri predložení notifikácie.

Zmena Kódexu najlepšej praxe pri vykonávaní postupov kontroly štátnej pomoci

Cieľom navrhovaných zmien a doplnení kódexu najlepšej praxe je stanovenie postupu vnútorného preskúmania a subjektov, ktoré sú oprávnené podať Komisii žiadosť o vnútorné preskúmanie, podmienok takejto žiadosti, rozsahu žiadosti a uplatniteľných lehôt.

Podľa bodu 10. kódexu najlepšej praxe, Komisia bude uplatňovať nový oddiel 11 ("Mechanizmus vnútorného preskúmania v nadväznosti na zistenia Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru vo veci ACCC/C/2015/128") na konečné rozhodnutia Komisie podľa novej časti 11.4, pričom tieto rozhodnutia budú založené na notifikáciách, v ktorých členské štáty potvrdili podľa nového bodu 6.8. všeobecného notifikačného formulára, že ani podporovaná činnosť, ani žiadne aspekty notifikovaného opatrenia štátnej pomoci, ktoré sú neoddeliteľne spojené s predmetom pomoci, nie sú v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

Ako uvádza bod 10. kódexu najlepšej praxe ďalej, v prípade nenotifikovanej pomoci Komisia uplatní nový oddiel 11 na konečné rozhodnutia Komisie, ktorými sa ukončuje konanie vo veci formálneho zisťovania uvedené v novej časti 11.4 v prípadoch, keď bolo rozhodnutie o začatí konania podľa článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ prijaté po uverejnení nariadenia [xx] v Úradnom vestníku Európskej únie.

Dávame na zváženie uplatňovanie postupu vnútorného preskúmania podľa kódexu najlepšej praxe len na nenotifikovanú pomoc. Domnievame sa, že vo vzťahu k notifikovanej pomoci by mohol byť postup preskúmania v nadväznosti na zistenia Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru vo veci ACCC/C/2015/128 uskutočňovaný vychádzajúc z bodu 6.8. všeobecného notifikačného formulára v rámci notifikačného preskúmania po otvorení formálneho vyšetrovacieho konania, kedy na základe rozhodnutia môže dotknutý členský štát a zainteresované strany (teda aj mimovládne organizácie) predkladať pripomienky a tento proces je uskutočňovaný ex ante pred vydaním konečného rozhodnutia Komisie. Uvedeným postupom by sa tak potvrdilo smerovanie politiky hospodárskej súťaže na zjednodušovanie pravidiel štátnej pomoci a vylúčilo by sa riziko právnej neistoty, keďže sa navrhuje postup preskúmania rozhodnutí Komisie ex post.

Odhliadnuc od uvedeného si dovoľujeme predložiť nasledovné pripomienky k zmenám a doplneniu kódexu najlepšej praxe:

Dovoľujeme si uviesť, že v zmysle navrhovaných zmien a doplnení nie je jasný výsledok interného preskúmacieho konania, aký záver Komisia vyvodí v prípade, ak sa jej budú zdať opodstatnené námietky oprávneného subjektu.

V tomto smere by sme uvítali spresnenie znenia kódexu a doplnenie postupu Komisie v prípade, ak v rámci interného preskúmania v súvislosti s rozhodnutiami o štátnej pomoci uvedenými v časti 11.4 kódexu dospeje k záveru, že žiadosť oprávneného subjektu bola oprávnená a činnosť, na ktorú sa vzťahuje štátna pomoc, a/alebo ktorýkoľvek z aspektov opatrenia štátnej pomoci schváleného rozhodnutím, ktoré sú neoddeliteľne spojené s predmetom pomoci, sú v rozpore s osobitným pravidlom alebo pravidlami práva Únie v oblasti životného prostredia.

V bodoch 93., 94. a 95. kódexu sa uvádza pozastavenie plynutia lehôt stanovených v bodoch 107 a 108. Vzhľadom na vloženie nových ustanovení a prečíslovanie jednotlivých bodov navrhujeme skontrolovať, či sa odkazuje správne na body 107 a 108.

Zároveň by sme uvítali skrátenie lehôt pri internom preskúmaní rozhodnutí stanovených v časti 11.7. kódexu, najmä lehoty podľa bodu 96. kódexu a jej skrátenie na 4, resp. 6 týždňov a skrátenie lehoty uvedenej v bode 98. kódexu.